

Veszélyben a görög király élete.

A görög királyt rendkívül nyugtalanítja a király sorsa. Londonba úgy tudják, hogy a királyt a palotában valósággal fogva tartják. A belgrádi utat sem engedték meg neki, mert állítólag attól félnék, hogy a külföldön összeesküvést szövhete a mai görög rendszer ellen.

Egyébként a lapokban a következő közlemény jelent meg: A brit ügyvivő kijelentette, hogy Görögország belső ügyeibe semmiféle módon nem szándékozik beavatkozni, még tanácsot sem akar e tekintetben adni. E kijelentése után a görög kormány kérésére közölte kormányának nézetét, amely nemrég jutott tudomására, amely a következőkben foglalható össze:

Az angol kormányt élénken nyugtalanítaná minden oly forradalmi mozgalom, amely a dinasztia bukását eredményezné. Az angol kormány azt hiszi, hogy ha Görögország jelenlegi kormánya ilyen intézkedéseket tenne, ezáltal hazája jövőjét súlyosan veszélyeztetné.

A lapokban továbbá közlemény jelent meg, amely szerint a jugoszláv követ Pangalos tábornokkal folytatott barátságos megbeszélésében kifejtette, hogy a Görögországban lejáró események folytán a SHS királyságban nyugtalanság érezhető. E nyugtalanság oka a két ország szomszédos helyzetében és a Jugoszláviát Görögországgal egybekötő nagy közgazdasági érdekekben rejlik.

Titkos fehér sejtek Szegeden.

(A Szeged tudósítójától.) Sok szó esik mostanában országszerte bizonyos „titkos társaságokról”. Ezelőtt is beszéltek róluk — a fogalom nem ismeretlen az ország közvéleménye előtt —, de illetékes helyen állandóan tagadták létezésüket, pedig egy-egy kakaóval töltött bomba gyilkos robbanásának néha elég alapos bizonyító ereje volt, — de csak az ország közvéleménye előtt. Most azonban, majdnem váratlanul az illetékesek is megcáfolták önmagukat. A cáfolat pregnáns volt és ha nem érkezik ilyen későn, talán az is bombaként hatott volna.

Ezt a cáfolatot az a rendelet foglalta magában, amely a közelmúlt napokban jelent meg. Gróf Bethlen István kormánya adta ki. Ez a rendelet elég szigorú hangon megparancsolja, a közalkalmazottaknak, hogy minden néven nevezendő titkos egyesületek haladéktalanul lépjenek ki és lépjenek ki azokból a belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező, de nem titkos egyesületekből is, amelyek esküt, vagy fogadalmat kívánnak tagjaiktól.

A kemény hangú rendelet megjelent, az ország pedig elcsodálkozott fölőtte. A csodálkozásban kellemtelen kérdések rejtőztek, kérdések, amelyek feleletre sem várnak, mert hiszen maga a rendelet és a rendelet mögött álló kormány felel rájuk: Hát mégis csak vannak titkos alakulatok ebben a titokmentes országban? Hát mégis vannak olyan nem titkos, sőt belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező egyesületek, amelyekben a tagok szent fogadalommal fogadják, hogy magatartásukkal állandó ellentétben állnak majd azzal, amit állami és társadalmi rendnek, vagy röviden belső békének, konszolidációnak neveznek? És vannak közalkalmazottak, akik olyan fogadalmat tettek, amely ellenkezik hivatali esküjükkel...?

A rendelet őszintén megfellel a kérdésekre. Elárulja, hogy minden előbbi tagadás ellenére is léteznek azok a bizonyos titkos alakulatok és existálnak olyan jóváhagyott alapszabályokkal bíró egyesületek, amelyek a fennálló államrenddel ellenkező magatartást kívánnak tagjaiktól. Csak eggyel marad adós a rendelet. Nem sorolja fel névszerint a célba vett alakulatokat és így a végrehajtó hatóságokat bizza meg kinemozásukkal.

Mivel pedig a rendelet hatálya az ország egész területére, így Szegedre is kiterjed, kérdést intéztünk a polgármesterhez, mint a Szegeden működő egyesületek felügyelő és nyilvántartó hatóságához:

— Vannak-e Szegeden ilyen titkos alakulatok?

— Tessék? Titkos alakulatok? — Riadt fel a polgármester. Hogy vannak-e? Nem tudok róluk. Majd ha a rendelet végrehajtási utasítása is itt lesz, akkor utána nézek.

— Ha megérkezik a végrehajtási utasítás, hogyan történik meg a végrehajtás?

— Felszólítom a városi alkalmazottakat, hogy a titkos és kifogásolt egyesületekből fegyelmi terhe mellett haladéktalanul lépjenek ki.

— Hát vannak titkos egyesületek Szegeden?

— Vannak...

Egy szegedi pénzügyi intézet, ahol régebben ruhabetétet is elfogadtak és egy jótékony intézmény épületének falai sokat mesélhetnének róla. De a falak némák és süketek, nem igen mondanak el semmit. Mi sem mondunk el mindent, amit tudunk, csak annyit, hogy nyomra vezessük Szeged város polgármesterét, hogy kezére járjunk, amikor hozzákezd majd a rendelet végrehajtásához.

Mert van Szegeden titkos alakulat. Széltében, hosszában beszélnek róluk. Éppen ezért nagyon csodáljuk, hogy a polgármester nem tud róla... Tagjai a köztudatban „bajtárs”-sakként szerepelnek. Körülbelül százhatvenen vannak. Négy évvel ezelőtt tömörültek — szép, hazafias volt a zászlójukra írt jelszó, olyan, hogy minden jóérzésű magyar ember gondolkodás nélkül elfogadhatta — és Gömbös Gyula volt a kapitány. Ő vetette el a rejtelmes magot a szegedi homokba. A mag azóta csírázik, össze-vissza kuszált hajtásai a föld alatt tekeregnek, de a föld fölé, ahol világos van néha, nem bujnak elő. A régi szép jelszó megmaradt ugyan, de csak takarónak. Mögötte olyan emberek szöveleztek, akik nagyon szeretnék érvényesülni, de önerejükkel képtelenek erre, akik lemaradtak arról a szekerről, amely négy év előtti bajtársaik közül többet fölragadt a hatalom polcára. A jelszó azért megmaradt — csaléteknek. Sok jóhiszemű ember bódul tőle közéjük és egyéni törekvéseiknek szolgálnak eszközü. Mert a bajtársak százhatvenen vannak ugyan, de a törzs — jóval kevesebb és nem közli terveit a be nem avatott bajtársakkal. Azok csak a parancsokat teljesítik, szavaznak, ha kell, deputációznak is néha, harcolnak a kijelölt ellenféllel és akciókban vesznek részt az előttük ismeretlen, szép jelszavakkal leplezett célért.

Nagyon titokzatosak és szertartásosak egyébként. A szabadkőművesek általuk elítélt szertartásait lesték el és alkalmazzák. Működésük sokszor mozszerű. Például:

Szürkület. A város felett barna ködök suhannak el. A nagykorú fái között már fészket rakott az éjszaka. A néma intézet komoran bámul maga elé. Az ablakok némák, a kapu titokzatos. Lassan, séiáló lépésekkel közeledik valaki. Bö felöltőjének feltűrt gallérja eltakarja az arcát. Elsétál a kapu előtt, néhány száz métert megy előre, majd visszafordul. Körülnéz. Nem lát senkit a közelben. Botjával halkán kopogtat az ajtón. Csend. Néhány másodperc múlva az ajtó kinyílik, némán, nesztelenül és a vendég eltűnik mögötte.

Nemsokára jön a második. Alacsony, zömök ember. A járása sebesebb, de az óvatossági rendszabályokat betartja azért is. A néma ház néma kapuja gyakran nyílik és zárul, a fokozódó sötétségben elmosódnak az érkezők konturjai.

Aztán ismét csend. Sokáig nem mozdul semmi, csak néha zizeg valami a levegőben. Talán egy-egy elhalt falevél. Később — már egészen fekete az este —, amikor ismét nyílik az ajtó. Egyenkint, ritkán távoznak a vendégek. Cipőjük élesen kopog a kövezeten.

De mit akarnak? Mirevaló ez a nagy óvatosság, ez a rettenetes titkolódzás? Hiszen a rémregények katakombáiban ember, társadalom és államellenes összeesküvéseket főztek ki ilyen módon. Ezek az urak azonban egyből egy hazafias, nemzetmentő, konstruktív polgároknak vallják magukat. És mégis a sötétségben bujkálnak, pedig a nemzetet csak nem kell véka alatt menteni? Ezek az urak közismert személyiség a városban. Vezető állásban levő főtisztviselők és tekintélyes polgárok, akik nincsenek megelégedve jelenlegi pozíciójukkal.

Testvéreknek titulálják egymást. Egyik legújabb tagtársukat, aki nagyon vezető szerepet játszik a város életében, a következő szép szavakkal üdvözölték, amikor először jelent meg körülükben.

— Üdvözlünk X. Y. testvér. Bevalljuk, csalódtunk benned, de kellemesen csalódtunk.

X. Y. urban nem csak ők csalódtak, nem csak a bajtársak...

A fesztérek mindent eltanultak az átkos és bűnös szabadkőművesektől, a szertartásokat, a titokzatosságot, csak egyet nem tudtak eltanulni: A titokban való jótékonykodást. De azért nyíltan sem jótékonykodnak — nehogy ez legyen drólójuk.

Működésük azért még sem maradhat titokban. A tekervényes csírázás néha megrepesztli a talaj felszínét. Gyakran áruló jelenségek mutatkoznak. Csak meg kell figyelni őket. Amikor például hasonló ügyeknél mindig ugyanazok a közismert bajtársak lépnek akcióba.

A polgármester — ha arra kerül a sor — ezen a nyomon elindulhat...

Öt vállalat már építeni akar.

(A Szeged tudósítójától.) Szerdán délelőtt — mint ismeretes — a szegedi kereskedelmi és iparkamarában értekezlet volt az építkezések megindítása ügyében. Az értekezleten az a feltevés alakult ki, hogy a kormány által biztosított kedvezmények felhasználásával az építkezést Szegeden is meg kell indítani. Az olyanok, akiknek a szükséges telek rendelkezésükre áll, a Pénzügyi Központtól maguk is igényelhetik a kedvezményeket, viszont az olyan vállalatok és kereskedelmi cégek, amelyek alkalmazottaik számára akarnak lakást építeni, több lakást magában foglaló bérház építésére is egyesülhetnek. A szerdai értekezlet hat tagú előkészítő bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Körmeny Mátyás, Ottóváry Károly, dr. Pálffy József, dr. Tonelli Sándor, Vértess Miksa és Wimmer Fülöp. Ez a bizottság abban állapodott meg, hogy a bejelentések a kamarához küldendő és november tizedike után a kamara fogja az előkészítő bizottságot és a jelentkezőket összehívni ülésre.

Megkérdeztük dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkárt, hogy az értekezlet óta történt-e jelentkezés a kamarában? Kérdésünkre a következőket mondotta:

— A felhívás kibocsátása nyomán történt jelentkezések legjobban mutatják, hogy Szegeden milyen nagy szükség van építkezésre. Három iparvállalat és két kereskedelmi cég már bejelentette, hogy részt kíván venni az építkezési akcióban, azonkívül már többen fordultak felvilágosításért a kamarához, hogy milyen feltételek mellett kaphatnák meg a hatvanszázalékos hitelet egyéni építkezések lebonyolítására. Nagyon fontos, hogy az összes érdeklődők november tizedikéig közöljék a kamarával bejelentéseiket, mert azután kell a költségvetést egy csoportban elkészíteni és a terveket az államépítészeti hivatalnak bemutatni. Magától értetődik, hogy ebben az építési akcióban az az ipar és kereskedelmi érdekeltségeken kívül az olyan magánszemélyek is résztvehetnek, akik eddig nem jutottak lakáshoz.

— A város hivatalos formában még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, jóllehet igen kíváncsi volna, ha a város is bekapcsolódna az építési akcióba. A városnak ugyanis számos olyan telke van a belvárosban, amelyek erre a célra kiválóan alkalmasak. Balogh Károly azt a tervet vetette fel, hogy a város, ha megalakul az építő részvénytársaság, a szükséges telket bocsátja annak rendelkezésére és az építkezés megkönnyítése érdekében a telek eladási árának behajtását halasztja arra az időre, amikor az építetők a Pénzügyi Központtól kapott hitelt már letörlesztették. A telek tulajdonjoga addig természetesen a városé maradna és csak az eladási ár megtérítése után történe meg a telektől átvétel.

Remélhetőleg a város hatósága minden lehető kedvezményt biztosít azok számára, akik enyhíteni akarnak a már tarthatatlan lakásingén.

Az osztrák választások végeredménye.

Az október 21-iki választás végleges eredménye szerint az új nemzetgyűlés, amelynek 165 tagja van, a következőképp oszlik meg: 83 keresztényszocialista, 68 szociáldemokrata, 12 nagynémet és két föderalista. A keresztényszocialisták ezek szerint megkapták az abszolút többséget. A polgári pártok együttvéve 29 főt nyújtottak a szociáldemokratákkal szemben.